

คำนำ

ตำรา HI 320 เล่มนี้ เป็นการพิมพ์ครั้งที่ 5 เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชา ประวัติศาสตร์การเมืองไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ของภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การพิมพ์ครั้งนี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2536) ซึ่งเป็นแบบตำราที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง (Self Study Text) ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ผู้เรียบเรียงได้พิจารณาแล้วว่า เนื้อหาสาระยังคงเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ก็แก้ไขปรับปรุงตำราเล่มนี้ในโอกาสต่อไป

สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร

ตุลาคม 2539

คำนำ

ตำรากระบวนวิชา HI 320 เล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นใหม่เป็นครั้งที่ 4 เพื่อใช้เป็นตำราประกอบการศึกษากระบวนวิชา ประวัติศาสตร์การเมืองไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน (Political History of Thailand since the Revolution of 1932 to the Present) ตามหลักสูตรปริญญาตรีของภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาสาระแตกต่างไปจากการพิมพ์ครั้งที่ 3 เป็นอย่างมาก พร้อมทั้งได้รับเปลี่ยนแนวการเรียบเรียงเป็นแบบตำราที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง (Self Study Text หรือ SST) ตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดขึ้น นักศึกษาควรอ่านตำราอย่างละเอียด ตั้งแต่คำชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนวิชา เพราะเป็นการแนะนำเกี่ยวกับการเรียนและการใช้ตำรา และหากท่านผู้ใช้ตำราเล่มนี้พบข้อบกพร่องใดๆ กรุณาแจ้งให้ผู้เรียบเรียงได้ทราบ จักขอบคุณยิ่ง ทั้งนี้เพื่อสัจจะแห่ง "ประวัติศาสตร์การเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย" ที่ยังคงท้าทายการศึกษาและการค้นคว้าอย่างไม่รู้จบ

ความสนใจของนักศึกษาทุกคนที่เลือกเรียนกระบวนวิชานี้ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นกำลังใจและแรงเสริมให้ผู้เรียบเรียง พยายามที่จะปรับปรุงตำรากระบวนวิชานี้ ตลอดจนการบรรยายในชั้นเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

สิริวิรัตน์ เรืองวงษ์वार

16 พฤศจิกายน 2535

คำนำ

นิมิตครั้งที่ 3

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อเป็นตำราประกอบการศึกษากระบวนวิชา HI 320 ประวัติศาสตร์การเมืองไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งในการจัดพิมพ์ครั้งนี้เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระใหม่ นับเป็นครั้งที่ 3 โดยยังยึดแนวทางการเรียบเรียงที่คำนึงถึงประโยชน์สำหรับนักศึกษาที่ไม่มีโอกาสเข้าฟังการบรรยายในชั้นเรียน ดังนั้นจึงได้ให้รายละเอียดเท่าที่จะกระทำได้ การศึกษากระบวนวิชานี้จะได้ผลดียิ่ง หากนักศึกษายายามใช้ทั้งความคิดและความจำไปพร้อม ๆ กัน รวมทั้งการค้นคว้าหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามคำแนะนำที่เชิงอรรถ หลังจากนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของกระบวนวิชานี้แล้ว ก็หวังที่จะให้ประวัติศาสตร์การเมืองไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ช่วยย้าเตือนนักศึกษาและผู้อ่านทุกท่าน ในอันที่จะช่วยกันเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ระบอบประชาธิปไตยโดยสืบไป

สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร

9 เมษายน 2529